

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Kokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Narodno, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom začelo je IV. četrtletje XIV. tečaja našega lista. Vabimo zato naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnove, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozarjamo ob enem gg. naročnike, kateri svojega dolga doslej niso še poravnali, da svojo dolžnost čim prej storé.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Prihodnja doba bode tim zanimivejša, kajti vršile se bodo v njej deželne volitve v Trstu, o katerih bomo natančno poročali. Vabimo tedaj slov. rodoljube, da naš list tudi gmotno podpirajo in širijo. Stare naročnike prosimo, da nam še dalje ostanejo zvesti ter poravnajo, ako imajo še kak dolg pri upravnistvu; nove pa, da naročivši se zajedno tudi plačajo.

Upravnistvo „Edinosti“.

Cesar in madjarske demonstracije.

Nečuvno oskrunjenje črnožolte zastave v Monoru in Uellö na Ogerskem je vse tamošnje vladne in opozicijske kroge pretreslo. Seme, ki so ga sejali, je prehitro in prebujno pognalo in sedaj, ko je cesar sam odločno obsodil to demonstracijo, sedaj so se gospodje preplašili, ker je njih menenje prejasno in prezgodaj prodrla na dan. Protidinastični duh, katerega si nekateri prizadevajo razširiti po Ogerskem je nemilo dirnal najvišje kroge. To nam najbolje kaže prizor o prihodu cesarja in kralja v Monor. Koj o prihodu vladarja bilo mu je uže na lici brati ne navadno razburjenost. Naglo je odzdravil Fejervaryja in Pejačevića potem pa hitel

k tribunam, kjer so čakale pod vodstvom velikega župana Ladanyija razne deputacije, vse potrte. Veliki župan nagovori cesarja, kateri mu odgovori: „Rad vsprejem izraz vaše udanosti; upam vendar, da te ne bedete izjavljali samo z besedami ampak tudi z dejanji, in da se taki sramotni atentati, kakoršen je bil v pretekli noči ne bodo več ponavljali, da se boste mariveč potrudili, najti storilce, da ne ujdejo pravični kazni, in da dokažete, da znate ohraniti tukaj red in mir.“

Cesar je govoril s tihim glasom siloma prikrivaje svojo razburjenost. Naenkrat je začela pokati tribuna, vsi so se prestrašili a cesar se je koj zbral ter nadaljeval. Besede „taki sramotni atentati“ je pa Veličanstvo ponavljalo. Po govoru je cesar hitel od tribune; po trgu se je pa raznesla vest o cesarskem ukor. Kmetje so se srečevaje se ogovarjali: „No kralj nam jih je dobro povedal“. V Večešu, kjer je cesar stopil v vlak, čakale so ga deputacije. Skoro vsacega je cesar milostno ogovoril le velikega župana Ladanyia ni hotel opaziti. Veliki župan je v resnici mnogo kriv. Vedel je, kak duh vzbujajo v narodu opozicijske in njih listi, zato bi bil moral postaviti straže pred hišo. Atentat na črnožolto zastavo bil je izvršen tudi v Uellö na hiši polkovnika Vojnaroviča, raz katere so sneli celo palico. Ukor cesarjev je tem umestnejši ker te najnovejše demonstracije proti dinastiji niso osamljene. Nedavno so hoteli prirediti v Požunu dosložitemu feldejg-majstru Cattyu baklado. To je pa kljubu prisotnosti kornega poveljnika nadvojvode Friderika policija morala prepovedati, ker se je bala izgrede! Takih in podobnih demonstracij v zadnji dobi na Ogerskem ne manjka in vendar, Madjari

gospodujejo neomejeno v svoji deželi — in vodijo tudi naše države vnano politiko. Celo v naše državne polovice notranje zadeve se utikajo. In ko se je uže zelo govorilo o kronanji našega cesarja češkim kraljem, grozili so Madjari, da se popolnoma ločijo od Avstrije ter ostanejo z nami samo v personalni zvezi (t. j. da bodo imeli istega kralja kakor mi, sicer pa nikake zveze.) To je prepotentnost in čas bi bil, da se gospodom Madjarom stopi malo na prste ter da oduška ogerskim Slovanom, katere tlači madjar-ka mora.

Trst in Istra.

III.

V Trstu in Istri imamo se Slovani boriti proti jednemu in istemu sovražniku — italijanski stranki. Razni listovi — in celo slovanski — razločevali so na Primorskem v istih dve stranki namreč: konservativce in radikalce; celo vlada je delala razliko med tema strankama ter poudarjala patrijotizem konservativcev napram odločnim Progressovim radikalcem in „pokojni“ Depretis, neblagega spomina, podpiral je prve ter z ustanovitvijo ranjcega društva „Società politica“ upal, da upelje na Primorskem posebno politiko, posebno črno. Po tej politiki vlado na Primorskem morali bi imeti Italijani, ti bi morali prevladovati v uradu in šolah, mej njimi bi se moral širiti avstrofilizem in pravo domoljubje — Slovane pa, koji na Primorskem češ ali nočeš učinjajo večino prebivalstva, te je Depretis pozabil misleč, da se polagoma polasčijo ter da ostane tu jeden sam narod.

Kaka nesmisel je bila ta politika, to lahko vidi vsakdo komur so vsaj nekoliko znane primorske razmere. Da je bivši na-

mestnik v svojem nastojanju nekoliko vspel — to pričajo današnje razmere.

Slovanom se ni puščalo na dan temveč so se jim zapreke delale povsod. Laški živelj, podpiran po viadi, se je sicer osrčil in krepko napredoval. Sedaj vidimo očitne uspehe Depretisove politike. Radovoljno naklonjenost vlade so Italijani koj uporabili v veliki meri pri tem pa pozabili, da je ta naklonjenost „dobrota“. Ne da bi vladi bili zanjo zahvalni, počenjali so kakor oni modras, kojega je najvni kmet zmrzlega utakol v nedrije a ko se je ogrel, vpičil je kmetiča do smrti. Italijani so kmalu pozabili od kod jim prihajajo dobrote ter jeli delovati v povse drugačnem smislu nego je vlada s svojim protežiranjem nameravala. Vzgojili so si v svoji sredini krepko radikalno jedro, peščico odločnih, zagriženih mož, strastnih opozicijskecev in „sanjačev“, kojih idej segajo daleč tja preko naravne meje pravega liberalizma in napredka; mož, ki so se zakleli ustavljati se vladi in ovirati, da se na Primorskem izvede narodna jednokopravnost. Napredovali so pač ali to zgolj v sebičnosti, skrajnim strankarstvu, očitnem nasprotovanju vladi in v gnjevu proti Slovanom.

Začetkoma je bilo društvo „Progresso“ avstrijsko društvo, čigar nameni so bili braniti italijanski element ter pridobiti v ustavi zajamčene mu pravice. Sčasoma se je pa v društvu opazila očitna želja po odpadu od Avstrije in združenju z Italijo. Imenovana peščica mož je polagoma a krepko in premišljeno hodila svojo pot k zaželjenemu cilju. Dobro so vedeli gospoda Lahoni, da brez „beča“ ni uspeha in tuhtali so, da pridejo na krmilo deželne vladi kajti tedaj jim bode delovanje tem lažje in uspehi tem vidnejši. Napeli so vse svoje moči pri volitvah in dosegli prevladajočo zmago: večina sedežev v de-

PODLISTEK.

Žrtva ljubezni.

Spisal Dušan.

(Dalje.)

Solnce se je bilo uže davno skrilo za bližnjimi griči in noč se je približala se svojim temnim zagrinjalom, ko je deklica dospela domov. Doma sti bili gospa Obradovičeva in stara Jasika v skrbeh, kam se je deklica zgubila tako dolgo. Njen prihod potolaži skrbno mamico in Jasiko. Poslednja si je napravila dolgo pridigo, da deklico okara. Ko jo pa ugleda zdravo in ne navadno veselo ni si mogla drugega nego, da si obriše solze. Zgubljena hčerka je morala vendar povedati, kje se je mudila tako dolgo. K sreči ni bila v sobi še prižgana svetilnica, drugače bi bila njena sodnika opazila, da deklica ne govori resnice. Kako jej je bilo težko, težko, ko ni smela povedati, česar je doživela. V takem položaju ni bila še nikdar prej, kajti bila je to prva laž, katero je izustila. Rudeča je bila kakor škrlat, ko je odgovorila z nestalnim glasom: „Bila sem v Podbrdski dolini in bilo je tam tako lepo in prijetno, da sem pozabila na čas in vrnitev. Pozabila nisem

pa na svojo drago mamico in staro Jasiko. Nabrala sem jima jasnih spominčič“. In da zakrije svojo zadrego ter pride v okom temu govoru, začne naglo prazniti košek in jemati iz njega nabrane cvetice, ki so se bile vse vnele. Stara Jasika si ni mogla kaj, da se ni nasmehnila, ko si je ogledala, pri ravno kar prižgani svetilnici, uvela dar. —

Izpraševanju je bilo konec in ko je pozneje prišel doktor našel je kakor po navadi vsako pri svojem delu. Gospa Obradovičeva je pletla nagovico, Jasika z molkom v roki je uže dremala in kimala se staro glavo in Zvezdana je pridno kačkala, da delom popravi, kar je popoldne zamudila.

Zopet so minevali dnevi za Zvezdano v nepopisnej sreči in radosti in v vednem hrepenjenju po ljubljencu. Včas se jej je stemnel krasni obrazek, ko se je spomnila, da mora predragej dobri mamici prikrivati svoja čuvstva in svojo srečo. Sleharji popoldne, če je bilo vreme ugodno šla je v Podbrdsko dolino, kder jo je pričakoval njen Milivoj. Tu je bila na njegove strani tako srečna in vesela, da je pozabila na ves svet. Njunih shodov ni nihče opazil, samo materi in Jasiki se je pričetkom čudno zdelo, da zahaja deklica skoraj vsak dan v Podbrdsko dolino. Po-

zneje sti se privadili i niste več ničesar mislili. V stari Jasikini glavi se je dozdevalo, da se gospod doktor in njena Zvezdanka rada gledata, a starica ni slutila drugega in bila je z mladina vred srečna.

Nastopila je bila uže jesen. Necega večera, ko so sedeli skupaj, pove doktor Milivoj veselo vest, da je za stalno premeščen v veliko mesto, kder ga čaka velika praksa in mogoče tudi slavno ime. Govoril je uže prej večkrat, kako rad bi prišel iz te sicer prijazne vasi v večje mesto, kder bi se mu odprl širji delokrog. Gospa Obradovičeva kot razumna žena mu je pritrjevala. Njoni hčerki ni hotelo v glavico, da sili njen Milivoj v svet, ko bi imel tu poleg nje prijetno in ne tako težavno življenje, kakor v velikem mestu. Tolažil jo je on, ko sta bila sama, rekoč, da si želi pred tudi radi nje, ker se tako utegnejo predrugačiti razmere in odstraniti zapreke. Ta skromna vas, to mirno, tiho, jednolično življenje ni nikakor za njo. Njeno krasoto i milino svet mora občudovati in se jima diviti. Zvezdana ni se strinjala z njegovimi nazori. Kaj je bil njej mari blesk in slava? Kaj občudovanje, slavno ime? Zadostovala bi jej popolnoma njena prijazna hišica v kateri bi bivala se svojim Milivojem, sè svojo mamico in z dobro Jasiko.

Zato, ko jej je pripovedoval o velikomestnem življenju, sedela je nema poleg njega, ker ni mu hotela podirati njegovih nazorov. Ko je sedaj zvedela iz njegovih ust novico, da se je njegova želja izpolnila in da v kratkem pojde iz te mirne, tihe vasi v vrtnec hrupnega, velikomestnega življenja, presunila je deklico neka neznana slutnja in bôl. Zdelo se jej je da žuga njeni ljubezni huda nesreča. Ne da bi se veselila ljubimčeve sreče, sedela je tiho, otiraje si na skrivnem solze, ki so ji ronile po krasnem obrazku.

Upala je, da vsak trenutek odkrije materi njuno skrivnost. Varala se je. Minil je trenutek za trenotkom, a on je govoril le o prijetni bodočnosti, ki ga pričakuje v velikem mestu.

Slednjič se poslovi, a Zvezdana ga ne spremlja kakor navadno do vrtnih vrat temveč prepusti ta posel stari Jasiki. Vsakakor se je njemu čudno zdelo dekličino vedenje, ker ozrl se je v njo z očitajočim pogledom, a Zvezdana je ostala trda in ni se niti ozrla, ko je šel poleg stare Jasike. Njegovo vedenje jo je nekako nemilo dirnilo. Kake ovire, kake zapreke so, ki mu branijo imenovati jo svojo? Do zdaj ga ni nikdar vprašala, ker verjela je njegovim besedam, njegovi ljubezni kakor evangelju. Ako ji je rekel,

želnem mestnem zboru jim je bila zagotovljena in v rokah so imeli vsa deželna gmotna sredstva, na kojih podlagi so tudi duševno lepo uspevali ter priborili svojemu narodu, ali bolje — trebuhu boljše sedanjost.

Prišli so takorekoč na konja; razvili vsestransko delavnost ter sploh dosegli uspehov o katerih se jim pred leti ni niti sanjalo. Kot dobri domoljubi in izredni egoisti, skrbeli so pred vsem za se. Osnovali si mestne srednje šole, žensko učiteljske, več ljudskih šol, brezštevila laških uradov ter popolnili z „novimi močmi“ obstoječe. S tem so pomagali svojim somišljenikom do potrebnega kruha ter vzredili močno kasto, koja dobiva pri njih dobička in zaslužka ter dosledno deluje v prosep italijanske ideje.

Od najzadnjega delalca na mestnem tlaku in pometalca smeti po mestnih ulicah do veleučnega gospoda v pinji in fraku službujočega v mestnej kolibi, od vseh tirja se somišljenje v političnih idejah. Lahko rečemo, da se ne odda nobena služba niti delo, ako dotični prosilec ne dokaže, da je pristaša magistratne klike in verni poslušalec Independentijevih in Piccolovih pridig! Ni čuda, da so v Trstu najboljše zastopniki in razširjevalci italijanske ideje vsi oni koji imajo opravka ali dela z magistratom in njegovimi gospodarji.

„Progresso“ je tedaj s svojimi peklenškimi, Avstriji očitno sovražnimi idejami in nameni ostrupil večji del tukajšnjega življa in ponašati se mu je, da je v Trstu vzgojil irredentizem in tovarnico petard in bomb. Pokanje petard in bomb o priliki avstrijskih slavnosti je sicer donelo tudi na ušesa Progressovcev ali njih glasila neso našla besede, da bi te veleizdajske čine obsodila temveč opisovala so je kot „otrčarije“ kajti svesta so si menda bila, da prihajajo od njih pristašev.

Zapori zadnjega tedna nam o tem pričajo. Petardaši in bombometalci bili so zaisto mladeniči, odločni pristaši Progressovcev. Dva istih sta zajedno sinova očeta, koja zvonec nosita mej lahonsko primorsko stranko, eden na socialno-političnem polju (E. Rašković), drugi pa v pisateljskeji zgodovinskeji stroki (Defranceschi). Sodna obravnava bode menda razkrila v kolikor je stranka, h kojej so spadali, na njihovo delovanje upljivala.

Pri vsem tem pa, da se je Progressovo politično društvo v nebrojnih prilikah pokazalo nelojalnim in Avstriji očito sovražnim; da se njeni udje in pristaši vedejo kakor laški podaniki nasproti Av-

da ne more biti še njegova, bil je izvestno veljaven vzrok, ki mu je to zabranjeval. Zdaj pa, ko je zvedela, da pojde preč, da zapusti njeno mirno vasico, obudil se je v njenem srcu strašen črv namreč dvom, da je on istinito ne ljubi. Ako jo resnično ljubi, kakor ga ona, zakaj se obotavlja sprejeti srečo, ki se mu ponuja na njenej strani? Če jo ljubi in če so še tako neizogibne zapreke ali jih ne more ljubezen odstraniti? Saj ljubezen, iskrena in čista premaga in uniči vse ovire, vse nevednosti, ki se jej stavlja na pot. In zakaj ji ne razkrije, one strašne ovire? Jutri hoče odločno z njim govoriti. Zahtevala bode naj odkrije njuno zvezo dobri, dragi mamiči, katero uže tako dolgo vara.

V enake misli utopljena spravi se tiho v svojo malo, deviško sobico ter se vleže na mehko postelj. Tu, na mrzlo blazino položi razburjeno glavico in se mlo zjoče. Bile so to prve solze, prve britke skušnje čiste nedolžne duše. Zahman si želi blazega počitka. Blagodejni spanec beži od nje, ker pode ga morilne misli, podi ga kragulj, ki se je zbudil in v njenem srcu in

— — — ki kljuje srce

Od zore do mraka, od mraka do dne*.

(Dalje prih.)

striji; čeprav isto društvo goji očitne irredentovske namere; navzlic temu, da to istino celo slavna vlada spoznava ter se je nekda bivši namestnik na višem mestu radi obstoječih razmer izgovarjal rekoč, da je slovenska okolica Trsta patrijotična (!) — navzlic tem okolnostim, društvo še obstaja ter širi svoj pogubni upljiv in, kakor domnevajo neki glasovi, spušča se ista vlada v pogovor z vodji te stranke nađejajoč se, da s kompromisom zboljša stališče!

Kaj bode z primorskimi Slovani? Kam naj se ti vtaknejo ko ista vlada noče uvideti tu njih navzočnosti ter jih nekako zanika?

Stranka koja je osnoval bivši namestnik nasproti Progressu je ta ali deloma razpadla ali se pa odtegnola političnemu bojišču, deloma se pa spojila z radikalcji. Za konservativcem ni več ugodnih tal kajti istemu manjka tukaj pristašev, somišljenikov. Progresso je duhove zostril in jih razburil, ponajveč pa pridobil za se. Konservativci in radikalcji so tu jedna in ista stranka; strinjajo se pa osobito v sovražtvu na Slovence. Kaj bode podpirala vlada, ako si prizadeva predbiti si jih? Kako bode postopala s Slovani, ko si jih pridobi?

Pustimo času, da reši ta prašanja. —

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nemški liberalni listi prorokujejo grofu Taaffeju in njegovemu sistemu z ozirom na bližajočo se dobo deželnih zborov slabo bodočnost. Razvneti govori dr. Grégra v Pragi in Zallingerja v Inomostu, bodo po njih menjenju stresli stališče ministerstva. Ako bi pa to ne izdalo piše „Neue freie Presse“ pa večina državnega zbora s Taaffejem izvestno obračuna! — Glede položaja na Češkem se vesele omenjeni listi, da bode imel novi namestnik grof Thun jako težko stališče in sicer zato, ker se je on dokler je bil še samo poslanec, potegoval za kronanje češkega kralja in za češko državino pravo. Kako bode pa namestnik postopal sedaj, ko so se temu gibanju postavili na čelo radikalni Mladočehi. Bode li mogel svojo preteklost zatajiti? in kako se bode zgovarjal, ako mu bodo Mladočehi to preteklost očitali?

Gališki deželni odbor naložil je dr. Machalskemu članu stalnega odbora za preosnovo kazenskega zakonika, naj se potega zato, da bi v novi zakonik bila sprejeta določila o osnutku kmetskih kazenskih kolonij. Kakor je statistično dokazano je vseh renitentov t. j. takih zločincev, ki so bili uže večkrat kaznovani več nego polovica. Večina takih zločincev je kmetskega stanu. V posilnih delavnicah ni bilo mogoče take ljudi poboljšati. Uspeh posilnih delavnic je torej zelo nepoveljen; zato naj bi se za zločince kmetskega stanu osnovala kazenske kolonije, za katere se je deželni zbor gališki o raznih prilikah uže potegoval in katere bi imele izvestno več vspeha.

Tirolski klerikalci drugače sodijo o odstopu kneza Liechtensteina. Tirolci menijo, da je knez odstopil, ker je sprevidel, da osrednji klub nema več praktičnega pomena. Ako bi se danes ali jutri osnoval nemško-katoliški osrednji klub prevzel bi knez Liechtenstein njega vodstvo ter razvijal v njem svoje nadaljno delovanje. Tirolski poslanci bi v tem slučaju izstopili iz Hohenwartovega kluba, v katerem so združeni tudi poslanci družih narodnosti in drugimi političnimi nazori ter se prestopivši v nemško-katoliški klub zvezali z brati istega rodu. Kakor je videti, hočejo se tirolski klerikalci nekako prilagoditi duhu, ki veje sedaj v avstrijskih deželah ter oprijeti se poleg katoliške tudi narodne ideje, kakor je to storil uže Lienbacher. Avtonomistična ideja zgublja torej čedalje več pristašev. Staročehski

listi so zaradi tega nekako v skrbeh ter pehajo vso odgovornost za to na Mladočehske pridobitve v deželnozbornskih volitvah.

Časnikarskih razprav zaradi atentata na černo-žolto zastavo v Monoru še ni konec. Oficijozni „Fremdenblatt“ se je bil prenagil pohvalivši madjarske novine, ki so a prva obsojali ta zločin. Sedaj so pa te novine kar naenkrat premenile svoje menenje ter dokazujejo, da z atentatom na černo-žolto zastavo ni žaljena cesarska hiša češ, da je za to določena kazen dveh mesecev zapora in 300 gl. globe. „Presse“ je na to te novine poučila, da je černo-žolta zastava, zastava vzajemne vojske torej tudi ogerska, da bi to vsak Madjar moral vedeti in znati, da treba to zastavo kot tako spoštovati. Černo-žolta zastava je pa tudi cesarjeva zastava, kateri ima kot vrhovni vojskovodja pravico določevati barve svojim in svojega rodu zastavam. Jasno je torej, da je z atentatom na černo-žolto zastavo žaljen cesar in vsa cesarska rodovina. Napada v Monoru in Uellö pa nesta osamljena. Avgusta meseca strgali so Madjari černo-žolto zastavo še v nekem drugem kraju s hiše vojaškega poveljnika. Kakor se vidi se je ogerski opoziciji posrečilo zavesti protidinastičen duh v narod. Oggerska vlada pa ni našla sredstva, da bi to zlo pobila in izkoreninila. Do sedaj neso še nikjer prišli zločincem na sled, kamoli, da bi take ljudi bili kaznovali, kakor zaslužijo. Ukor katerega je cesar dal velikemu županu v Monoru (in katerega prinašamo na drugem mestu), dal mu ga je popolnoma iz svojega nagiba ne da bi kedo njegove okolice kaj vedel o njegovej nameri. Kakor dohajajo poročila bode ta dogodek povod mnogobrojnim interpelacijam v bodočem zasedanju ogerskega državnega zbora.

Vnanje dežele.

Ruska vlada je hotela odpraviti mirovna sodišča. Ker pa dohajajo od vseh strani prošnje, naj se ta sodišča še ohranijo, bode vlada brzkone tem opravičenim zahtevam ustregla. Kakor poročajo listi je ruska vlada začasno ustavila izdajanje lista „Ruski Kurjer“. —

Kraljica Natalija vrnila se je 29. t. m. ob 4½ uri popoldne v Beligrad. Oficijelnega sprejema ni bilo, ker se kraljica ni hotela pogoditi z regenti v odnosajih mej njo in kraljevim dvorom. Uže ob treh popoldne nabralo se je okolo 25 tisoč ljudi na kraju, kjer je imela pribrežiti kraljičina ladija. 50 odličnih dam prišlo je kraljici naproti. Ko je čakajoča množica ugledala ladijo „Kazan“, na katerej je potovala Natalija, zaorila je gromovit: „živio“. Kraljica je bila sprejeta z neopisno navdušenostjo. Na bregu jo je pričakovala gospa Bogičević in njena hčerka. Kraljica je obe objela, potem pa je sela na voz, kateremu je policija morala delati prostor v silni gneči. Odpehljala se je v svoje privatno stanovanje k gospej Bogičevićevi. Hiše po mestu so bile odičene s zastavami, gospe in gospodične so nosile v rokah šopke, voz kraljičin bil je pa z venci in cvetjem kar posut. Pri vsprejemu bilo je videti župana Beleggrada, generala Horvatića in več drugih imenitnih oseb; od strani vlade ni bilo nobenega zastopnika. Ko se je kraljica peljala mimo stolne cerkve je izstopila, da pomoli malo v cerkvi. Glavna vrata so bila zaprta na povelje metropolita in v cerkvi ni bilo nobenega duhovnika. Ko je kraljica izstopila iz cerkve jo je množica zopet burno pozdravila. Ovacije so se ponavljale do stanovanja in kraljica se je morala večkrat pokazati pri oknu. Straže pred kraljevim dvorom neso skazale kraljici kraljeve počasti in duri konaka so bile zaprte. V ponedeljek se je kraljica prvokrat sešla s sinom. Prisoten je bil kraljev učitelj Dokić in še en drug uradnik. — Kralj Milan se ne poverne v Srbijo, kakor so bili raztrobili nemški listi. — Volitve so izpale v prilog

radikalni stranki. Skoro v vseh okrajih so imeli radikalcji ogromno večino. Volitve so se vršile redno in mirno.

Kakor poročajo iz Sofije so se razbila pogajanja mej bolgarsko vlado in ono ameriansko banko, katera je hotela posoditi Bolgariji denar.

Francoske zbornice bodo sklicane za 10. ali 15. novembra. Ministerstvo uže prej odstopi, da poda s tem predsedniku republike prostost delovanja. Položaj je sedaj premenjen in ministerstvo odstopi, da minister poveri vlado drugim možem. Sedanji ministri se predstavijo torej noveji zbornici kot odstopli ministri in voditelji vladinih poslov. Koj po zvršenih volitvah je Carnot poklical min. Constansa k sebi ter mu čestital na ugodnem izidu volitev ter se mu zahvalil na eneržiji, s katero je znal braniti svobodno izjavo političnega prepričanja pri volitvah. — Bile so razdeljene premije mej razstavljalce, katerih je bilo vseh skupaj 80 tisoč. Podeljeno je bilo 903 največjih odlik, 5153 zlatih 9690 srebrnih, 9323 bronastih svetinj, 8070 častnih pohval. Mej odlikovanci je 250 avstrijskih razstavljalcev. Minister Tirard je ogovoril razstavljalce ter se jim zahvalil, da so se vdeležili razstave, katera je bila izredno sijajna ter je ugodno uplivala tudi na politiko. Tujei, ki so prišli na Francosko so se lahko prepričali, da ima Francija mirne intencije, da hoče živeti z vsemi v dobrem prijateljstvu, da bode znala varovati svoje interese in svoje dostojanstvo. Tudi predsednik Carnot je govoril v tem smislu.

Nemški cesar odpotuje v Atene k poroki svoje sestre z grškim prestolonaslednikom. Spremljal ga bode grof Herbert Bismark, kateri pojde s cesarjem tudi v Carigrad. Državnozbornska doba bode zvršena na Nemškem uže o Božiču. Socialistiški zakon hoče vlada predložiti še le bodočemu državnemu zboru, ki bode voljen prihodnje leto. Konservativci se boje, da bodo volitve razpisane za časa zborovanja pruskega deželnega zbora, ker bi potem njih vodjam ne ostalo časa za agitacijo. Mej nemškimi vojaki v Afriki je nastala neka nevarna bolezen. Kakor nemški listi poročajo boljše se zdravstveno stanje.

Na Nizozemskem so delavci ostavili delo. Vlada si prizadeva z vojniki in policijo ohraniti mir v deželi. Mej delavci in vojniki prišlo je mnogokrat do pravih bitek. Mnogo delavcev je zaprtih. Mej delavci samimi je stranka, ki si prizadeva ohraniti red in mir v svojih vrstah.

DOPISI.

Škedenj dne 30. septembra. [Izv. dop.] Draga „Edinost“, pritožili smo se ti večkrat, kajti za nas si ti edino pribežališče izmed vseh tukaj izhajajočih listov, kajti v laških listih naši nasprotniki samo črnijo in blatijo nas in vso kar količkaj diši po slovenskeji narodnosti. Ni nam treba omenjati, da je to irredentarsko maslo s kojim hoče ta svojat zabeliti vedno nam ponujano in siljeno laško kulturo. V še večji meri razpečava to kugo „pro patria“ ki pileplja po vseh oglih in zidovih v okolici toliko plakatov kolikor je v vsakej vasi živih bitij. —

Lovci nedolžne slovenske dece izmislili so si cunjasto „vado“ in „besek“ da ž njima mamijo in lovijo slovenske stariše namreč obečajoč deliti onim otrokom, ki se vpišejo v laške razrede na okol. šolah obleke. V Škedenji so ti kulturonošci tem prekanjenim vabilom dodali mehkejeja lima.

Naj bi ti človekoljubi za denar ki ga tukaj trosijo v tako zloben namen vkupili rajše toliko „aringov“ in je poslali tja v laško škornjo svojim lačnim pristašem, koji umirajo gladu, in jedo zgolj suho polento brez soli in zabele.

Plakati bi ne vplivali toliko na naše ljudstvo; ali mestni magistrat ki ima pravico nastavljanja in imenovanja razne uradnike, zna dobro komu poveri posle, da raznarodovanje okolice uspešno napreduje. Pri nas je tudi nastavljen nek Bonin štev. II. ki si prizadeva in nastoja kar največ more, da se slovenski otroci vpisavajo v laški oddelk; in vendar ta človek ni v ničemer razven v svoji zaneseni vesti počoben Italijanu. Priporočamo vam toraj, dragi sosede, očetje in matere, da se ne pustite vloviti v nastavljenost, da ne pozabite skrbeti za svoje mlajše in ne dovolite nikdar, da se iz nežnih srčic vaših otrok tako kruto izriva narodni čut in uničuje ljubezen do milega jezika kateremu ste je učili ko so komaj prišli na svet. Res težavno je boriti se proti sedanjim razmeram, ali ako bomo zložno delovali in podpirali drug drugega, smelo upamo, da premagamo vse zapreke.

Ni dolgo od kar je bilo čitati v tvojih predalih, draga Edinost, da skušajo nasprotniki naši izpodrinuti iz šole in cerkve slovenski jezik in, žalibog, to se dan na dan bolj bliža. O velikih praznikih, ko ni bilo govora, se je v naši cerkvi vselej po navadnem latinskem čital sv. Evangelij tudi v slovenskem jeziku; to se uže opušta pri nas, kmalu se bo opustilo še kaj, zopet še nekaj in tako polagoma opustilo se bode vse kar je slovenskega. Vest, da so v Ipavi občani podraški prestopili k pravoslavju daje nam misliti; po razmerah ki so slav. občinstvu znane, bati se je tudi pri nas kaj sličnega; in mej ljudstvom se o tem šepeta. Upali smo, da se bo stvar popravila ter se poslušale opravičene tožbe ali še je vse pri starem in nadaljuje se začeta pot. Govori se o deputaciji, ki se bo poslala do mil. gosp. škofa in ako se ne bode tam doseglo želenega uspeha, kreniti se misli drugo pot in terkati povsod kamor upamo, da se nam odpre; če se bo pa povsod odreklo, posledicam ne bodemo krivi sami temveč oni kojim je od Njega, čigar volja naj se zgodi, izročena skrb nas voditi „po pravi poti v svetl raj“.

I n e d e k š.

Na Opčinah, dne 20. sept. Žalosten primem za pero, da ti opišem, draga „Edinost“, tožne razmere v naši vasi. Tako velika in znamenita vas, pa tako mrtva v narodnem obziru in tiha. Pač s žalostjo se spominjam vrlega rodoljuba prerano umrlega g. Malalana, ki je toliko deloval za probujo in prospeh našega naroda. Bil je on skoraj edini, ki se je trudil za našo nekdanjo čitalnico, katero so udje, žalibog, prekmalu zapustili; morala je hirati in slednjič umreti. Je-li umrla za večno? Prašam vas, Openci: se-li mej vami ne nahaja mož, kateri bi vedel nekoliko vzdramiti to tišino in navdušiti tukajšnje ljudstvo za sveto narodno stvar?

Tako hvaljeni so bili nekdanj openski pevci in še dandenes zaslužijo hvale, kajti dobro jih vežba trudoljubni g. nadučitelj, vendar pa neso združeni v celoto, v društvo. Nastojati bi morali po vzgledu družih okoliških vasi, da se združijo in si osnujejo lastno pevsko in bralno društvo. Veselja se mi oko radosti, ko čitam in čujem, da se povsod po okolici snujejo pevska in druga društva. Le tu pri nas še vedno vse spi in nikdo se ne spomni na svoj narod. Glejte, dragi sovaščani, vrle Skedenjce, Barkovljane, Rojančane, Svetoivance, Prosečane, ki so si zadnji čas osnovali lastna pevska društva in posnemajte jih. Naj ne padejo moje besede na nerodovitna tla, temveč naj se prične in osnuje novo opensko pevsko društvo. Ako se bode kaj enacega dogovorilo in sklevalo, sam bom naprosil več svojih prijateljev, da pristopijo k društvu. Na noge tedaj! B.

Iz Kanala 20. septem. [Izv. dop.] Žalosten dogodek pripetil se je nedeljo dne 15. t. m. praznik imena M. B. tudi „Ben-

dimenco“ imenovane pri nas v Kanalu. Ta dan imajo navadno domači fantje običajen javen ples tako imenovano „šagro“. Omenjenega dne zbrali so se nekateri fantje iz bližnje okolice v neki zakotni krčmi pri vinu, kjer so se naposled pri računu za malenkost spili; prepira ni hotelo biti konec dokler ni bil občinski stražnik primoran iti po žandarje. Ko so ti prišli, bil je prepričadalje hujši in nek M. G. iz Rodeža spozabil se je tako daleč, da se je žandarjem odločno zoperstavil ter zgrabil celo za puško, na kar ga je eden žandarjev z bodalom v noge trikrat zbodel; ranjeni razsajalec se le ni dal ukrotiti, celo verige v katere so ga vklenili žandarji je raztrgal, besnil in razsajal je s tako silovito in divjo močjo, da ga ni bilo mogoče spraviti pod ključ. Le z velikim trudom in naporom se je drugim fantom slednjič posrečilo spraviti ga iz omenjene krčme in potem domov. Uprav v iste krčmi se je enak dogodek pripetil pred nekaterimi leti z edino razliko, da je takrat revež vsled rane prizadete z bodalom v par dneh umrl zapustivši ženo in otroke v največji tugi. Nekateri pravijo, da je surovo postopanje krčmarjevo mnogo pripomoglo k tej nesreči; zopet drugi trde, da se po nekaterih krčmah toči iz židovskih zalog taka zmes, da človek mesto židane volje — postane živina. — Omenjeni ranjenec se nahaja sedaj v goriške bolnišnici, drugo ima pa sodnija v rokah in želeli bi bilo, da ne odide zaslužen kazni oni, ki je nesrečo zakrivil.

V Gorici 23. septembra. [Izv. dop.]

Tukaj v Gorici se večkrat pojavljajo požari; ne preide skoraj teden, da bi o katem ne slišali. Dne 20. vnelo se je v tukajšnji tvornici žveplenk proti pol šest uri popoldne. Ravnokar so došli novo skladišče koje je bilo uže napolnjeno z blagom, koje je vse pogorelo. Škoda se ceni na 5 do 6000 gld.; k sreči se je vnelo po dnevi in o mirnem vremenu ko so bili na delu še vsi delalci. Prvi prihiteli so gasiti tukajšnji topničarski vojak s svojimi gasilnicami; pri gasenju je bil navzoč vodja tovarnice sam ter pri delu pomagal. Ako bi pomoč ne bila prišla o pravem času, zgorela bi bila vsa tovarnica. Človeške žrtve ni bilo nobene samo nekaterim ženskam zgorelo je nekaj obleke. Mestni ognjegasci so prišli na pogorišče ko je požar uže jenjal; prišli so pa brez vode, s suhimi gasilnicami. Da so tako zamudili je nekda vzrok, da so bili pri njih žinastiki, katera je uprav zadnje dni po židovski šegi blagoslovila zastavo.

Domače vesti.

Na cesarjev god v petek 4. t. m. bode ob 10. uri sv. maša pri sv. Jakobu, katere se udeležijo otroci osnovne šole in otroškega zabavišča družbe sv. Cirila in Metoda.

Cesarjev imendan. O priliki godu svetlega cesarja bode v petek dne 4. t. m. v stolni cerkvi sv. Justa slovesna sv. maša ob 10. uri predpoludne z vdeležbo višjih dostojanstvenikov in c. kr. oblastnij.

Otroški vrtec v Rojanu. Vpisovanje v ta novo ustanovljeni vrt družbe sv. Cirila in Metoda vršilo se je tudi minolo nedeljo. Pozivu k vpisovanju se je odzvalo prav veliko število otrok, da jih ne bode mogoče za letoš niti vseh sprejeti. Vest ta nas prav veseli in očitno kaže, da ni lahonska „Pro patria“ z vsem svojim prilizovanjem in obetami še pokvarila tamošnjega slovenskega občinstva. Potreba tega vrta je bila vidna in nadejamo se, da bode imel povoljnega uspeha ter da bode mnogo koristil v narodnem obziru.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali nekateri „Sokolaši“ v nedeljo pri Stoki 1 gl. 61 kr. — V vese-

lej družbi Sežancev in Tržičanov v nedeljo 4 gold. 90 kr. — V prijateljskem večeru „Sokolašev“ pri Judtmanu 8 gld.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti ima odborovo sejo v nedeljo zjutraj v „del. podp. društvu“.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah ima svoj pevski večer v krčmi „P. R. i. družba“ v nedeljo 6. t. m. — Vabijo se k temu pevskemu večeru posebno oni udje iz Grete, koji neso pristustvovali zadnjim pevskim vajam. Vdeleži se tega večera tudi nekaj naše gospode iz mesta.

Iz Ajdovščine nam pišejo: Včeraj 29. t. m. so obhajali v Ajdovščini svečano 25letnico županovanja blagorodnega in mnogozasluznega župana g. Danila Godina. Podrobnejši dopis v kratkem.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda poslalo je tukajšnjim podružnicam „Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda III.“, ki govori o delovanju družbe v preteklem letu. Načelnistva razpošiljajo vestnike vsem članom, ako bi kdo slučajno ne dobil knjige naj se blagovoljno oglasi v Tiskarni Dolenc, kjer bode ustrezno njegovi želji. Ob enem opozarjamo sl. občinstvo, da imamo v zalogi mnogo izvodov II. in III. zvezka knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda in sicer: „Rudolf Habsburški“ oče avstrijske cesarske rodovine po 20 kr. in „Valentin Vodnik“ prvi slovenski pesnik, po 15 kr. Oba zvezka toplo priporočamo vsem rodoljubom.

C. kr. državna obrtniška šola se je odprla s pričetkom šolskega leta. Kakor čujemo, vpisalo se je tudi mnogo slovenskih mladeničev, da si pridobijo potrebnih naukov gledé obrtništva in rokodelstva. Ker se je pri snovanju te šole obečalo, da se odpre tudi slovenski oddelk ako bode zadostno število slovenskih učencev, pozivamo vse slov. stariše, ki so letos svoje otroke vpisali v to šolo, da se oglase pri našem uredništvu, ako želijo, da se store potrebni koraki za odprtje slovenskega oddelka na tej šoli.

Mestna hranilnica ljubljanska odprla se je dne 1. t. m. Sramota je bila res za glavno mesto Slovenije, da ni imela v svojej sredi denarnega zavoda, ki bi v silo pomagal našim kmetom, obrtnikom in trgovcem. Slovenski denar je prehajal v roke naših nasprotnikov, koji nam nasprotujejo v vseh deželnih prasanjih ter ponosno poudarjajo, da slovenskega naroda ni. Slovenci moramo gledati, da postanemo neodvisni od tujega kapitala. To so bratje Štajerci uže davno sprevideli ter si osnovali več posojilnic, koje vse uspešno delujejo, v najnovejšem času so si pa ustanovili južno-štajersko hranilnico s sedežem v Celju. Vsaka slovenska posojilnica ali hranilnica je prava narodna trdnjava. Tudi pri nas v Trstu bi živo trebali enake trdnjave; pred dvema leti so se tudi tukaj storili potrebni koraki, a stvar je kmalu zaspala in še vedno pričakujemo moža, kateri bi zadevo zopet vzbudil in oživotvoril. Umrli je Dolenc, duša tržaških Slovencev in z njim v hladni grob šla je tudi ideja o slovenskeje banki z omenjenim poroštvom katera se je imela osnovati. Tržaški slovenski rodoljubi in mogotci! vzbudite se vendar enkrat ter osnujte po vzgledu družih Slovencev tudi pri nas vsaj hranilnico, koje živo trebamo in koja bi za slovanstvo v Trstu bila velikanske važnosti!

Svoji k svojim! Prijatelj našega lista nam piše: Kot preprost rokodelce ne morem storiti za svoj narod vse kar bi sam želel, kajti gmotna in duševna sredstva mi tega ne dopuščajo. Vendar rad vidim in veselim se iz vsega srca, ako opazim, da moj narod uspeva ter si pridobiva ugleda in spoštovanja tudi pri tujcih, Lahih, v kojih bližini živimo. Mnogo je v Trstu obrtnikov in trgovcev, ki imajo svoje prodajalnice in delavnice, da, rekel bi, da je mala trgovina, štacunarstvo z jedili skoraj izključljivo v slovenskih rokah; vendar pa, vsi ti trgovci čeprav Slovenci bojé se še

vedno postaviti nad prodajalnice napisov v slovenskem jeziku. Častna izjema jim je samo g. Počkaj v ulici Ghenga. Minolo je uže leto odkar se je nad njegovo prodajalnico pokazal prvi slovenski napis v Trstu. Čeprav so mu magistrat in tržaški Lahoni stavili vsakovratne ovire, zmagal je vendar imenovani slovenski rodoljub. Upati je bilo tedaj, da se osrečijo tudi drugi slov. prodajalci ter njega posnemajo. Ali nikdo ni se ravnal po njegovem vzgledu in rečeni napis je še vedno osamljen ter priča o spanju družih. Nedavno sta dva poznata rodoljuba, eden ponovil napis, drugi pa odprl novo prodajalnico. Prvi je postavil izključljivo laški napis, drugi si je pa celo priimek pokvaril v strahu pred Lahoni. Prašamo vas, g. trgovci: Kdo vam da večino dohodka ako neuprav Slovenci? Osebito v stranskih ulicah mesta zahajajo isti v vaše stacune. Naj bi tukajšnji Slovenci posnemali Čehe! Ko so bili zadnjič v Trstu češki poslanci videvši slovenski napis na prodajalnici g. Počkaja, vkupili so si pri njemu do 10 for. smodk.

Svoji k svojim! Zbudimo se in pokazimo tudi dejanski, da smo Slovenci ter se zavedamo svojega rodu! Slovenski trgovci v Trstu začnite enkrat ter postavljajte nad svojimi prodajalnicami vsaj slovensko-laške napise. Pravico imate, a tega nikdo ne bode mogel zameriti; s tem bode tudi nekoliko spremenilo lice trž. mesta, koje Lahoni sedaj razglašajo za čisto italijansko. Slovenski napisi naj bodo priča, da smo tudi mi tukaj ter ljubimo svoj slovenski jezik. Nič ne dè ako je isti našim strastnim sovražnikom „lingua oscura“; vsemu se polagoma udajo, mi si pa s tem sami mnogo pripomoremo do ravnopravnosti. Tudi nad kavarnami „Commercio“, „Tedesco“, „Bott“ itd. v koje zahajajo sami slovenski ljudje, bi radi videli slov. napisov. Slovenski naročniki teh kavarn, gostilen itd. naj to izrečeno tirjajo od dotičnih gospodarjev, kajti dokler bodedemo tako popustljivi in strpljivi kakor dosedaj ostanemo v Trstu vedno — tujci.

Kdor ne spoštuje se sam
Podlaga je — tujčevej peti.
Srčen pozdrav! Opazovalec.

Izpuščen je iz ječe. Sotrudnik lista „Indipendente“ Julij Cesari, kojega je policija zaprla ker je bil na sumu, da je v zvezi z Defranceschijem in drugimi petardaši je bil predvčeršnjem zopet izpuščen iz ječe. Vsi lahonski listi se tega izpusta vesele ter radostno pozdravljajo bodrega mladeniča, ki je ubežal kazni.

Zaporji petardistov dajejo povod raznim dopisnikom iz Trsta v ontranske radikalne liste, da izlivajo svoj srd na Avstrijo in njeno ravnanje z „nedolžno“ irredento. Vse ti omenjajo ter vzlasti povdarjajo amelost tržaške policije, ki je ni bev ni mev prodrla v šolo ter iz nje odpeljala nedolžno jagnje, mladega Raškoviča, kakor tudi žandarje, ki so po noči odvedli nadobudnega mladeniča Defranceschija ter ga s puško na rami in nataknenimi bajoneti spremili v Trst. O petardah pa, koje so bile uzrok tem zaporom gospoda dopisniki ne vedo ničesa povedati! Ko je nedavno zloglasni Frattini vrgel bombo v Rimu na trgu Colonna, vsi italijanski časopisi so složno obsojali z pikrimi besedami nečoven čin ter tirjali, da se zločinec najstrožje kaznuje. Ako se pa lahonski smrkovec drzne v Trstu metati bombe, izpostavljati občinstvo v smrtno nevarnost ter napadati celo preblogo osebo sv. cesarja — to so jim „otročarije“. V tukajšnjem listu „Indipendente“-ju nahajamo celo nastopen telegram iz Rima: „Italijanska vojaška oblast bode nekda zahtevala od avstrijske oblasti, da osvobodi iz ječe Domenika Sacco ker mora isti prihodnjega novembra stopiti v vojake!“ — Nevarne malopridneže, ki tukaj kalijo javni mir in napadajo mirne prebivalce s svojimi hudičevimi iznajdbami, te zločince morala bi avstrijska vlada „Indipendente“-ju na ljubo izpustiti potem ko se je toliko tru-

dila, da jih vdoji v svojo pest ter jih po zaslužku kaznuje!! E se non ridi, di che rider suoli?

Lahonskim kolesarjem se v nedeljni spornili želja pokazati svojo vrlino rado-vednemu občinstvu. Dirke so se preložile na prihodnjo nedeljo.

C. kr. vodstvo drž. železnice v Trstu nam pošilja naslednje naznanilo: Glede letnih trag- in natrag listov vpeljanih s 1. junijem t. l., potem trag- in natrag listov med postajami c. kr. avstr. državnih železnic in c. kr. priv. južne železnice obveljajo začeti s 1. oktobrom t. l. te-le sprembe:

Letni trag- in natrag listi veljavni do 15. septembra t. l. veljajo sedaj mesto 45 dni 60 dni in more se pretrgati petkrat trag vožnja in petkrat natrag vožnja. Vozne cene za trag- in natrag liste med postajami južne železnice na zahodni strani Beljaka so se povišale.

Nova železnica? Nek g. Vigolla je prosil mestno delegacijo, da mu pusti, da proučuje kako bi se dala speljati železnica na nazobkana kolesa iz Trsta na Opčine. Se ve da se mu je dovolilo, da pridno proučuje zadevo.

Porotne obravnave pri tukajšnjem višjem sodišču se začne dne 21. t. m.

Mesec oktober. Ranjki Mathieu de la Drome prorokuje menda iz groba v tem mesecu nastopno vreme: Premenljivo od 1—2. t. m.; od 2—9. jako nestalno vreme, dež, veter in sneg po hribovih, viharji po morju; od 9—17. temperatura nestalna, osobito na Francoskem, lepo vreme od 17—24.; od 24—31. mrzlo, na severju sneg, po morju viharji. Sploh ves mesec slabo vreme — če ne bo dobro!

Nesreča. V soboto popoldne stavili so štirje delalci, Val. Stamec, Ant. Gropaje, Iv. Cunja in A. Grdol steber pri oknu v drugem nadstropju hiše v ulici Madonina; deske na kojih so stali so se zrušile in Stamec in Gropaje sta telebnila z njimi na tla. Prvi je koj mrtev obležal, drugega so težko ranjenega prenesli v bolnico. Očala delalca sta se rešila o pravem času.

„Slovanski svet“ šte. 18. II. letnik prinaša: Kriva stališča; Posledice carinske (colne) unije; O kritiki dr. Mahnič; Borba o hrvatskem pravopisu; Dopisi; Pogled po slovanskem svetu; Književnost.

Državni uradniki bodo morali s pričetkom prihodnjega leta v poslovanju s strankami zmirom nositi uradno obleko po predpisih, koja obleka ne bo bila tako draga, ter se jim bode dobavljala iz posel-nega fonda po določenih cenah.

Statistika učnih zavodov. Koncem šolskega leta 1886/87 je obiskovalo 1. avstrijska vseučilišča 13.683 slušateljev; 2. tehniške višje šole 1722 slušateljev; 3. srednje šole 10.433 dijakov; 4. javne (16.945) in privatne (981) šole, vkupe 3.248.929 oseb. Glede narodnosti je bilo izmed vsacih 100 učencev a) na vseučiliščih 44-1 Slovanov; b) na tehniških višjih šolah 41-6% Slovanov; c) v srednjih šolah 37-6% in d) v ljudskih šolah 46-9% Slovanov. Odstotki slovanskih učencev v tostranskih šolah jasno kažejo komu prav za prav Clislitavija pripada.

Zatelebane dekle. Plzenski listi poročajo, da je po odhodu 35 regimenta pešcev v Prago odpovedalo službo 150 dekel ter so šle za svojimi „Hrabroslovci“ v Prago.

Književnost.

Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda III. nam je ravno- kar došel, iz kojega posnemamo, da šteje družba sedaj 38 pokroviteljev, 666 usta-novnikov, 3637 letnikov in 2519 podpornikov, skupaj 6860 udov. Družba je na-brala do konca 1888. l. 21.817 gl. 64 kr.

izdala pa 11.205 gl. v prid slovenskega šolstva; dosedaj šteje 85 podružnic ter preskrbuje te-le družbene zavode: 1. otroški vrtec v Celju 2. otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu, 4. otroški vrtec v Pevmi pri Gorici in 5. otroški vrtec v Podgori pri Gorici. V kratkem odpre še 6. svoj zavod namreč: otroški vrt v Ro-janu pri Trstu. Delovanje njeno je tedaj vsestransko in vredno največje podpore. Bog dal, da bi tudi v prihodnje mogla tem uspešnejše delovati ter obvarovati mili slov. rod potujčevanja skrbec za nje-govo versko in zajedno narodno vzgojo!

„Koroške Bukvice“. Izšla sta 14 in 15 snopič teh mičnih knjižic, koje izdaja in zaklada Filip Haderlap v Celovcu. Bukvice prinašajo obilo različnega, poučnega in zabavnega gradiva ponajveč narodnega blaga. Vsebinska jim je nastopna: Narodne uganjke, Opravičenje in prošnja; Dva Popravka; Novodobni maliki; Po-jasnilo in prošnja; Fantič gre od svete maše; Hišni svetovalec; Pesem od napi-tih bratov; Pripovedka o mesarju in stra-hovih; Zdravica za god; Kako je oče vragu otroka prodal; Pesem od hudih bab; Pripovedka o Rojenicah; O samskem stanu; Opomin k pokori; Kako je čev-ljar v nebesa prišel; Pesem od zaklete Anđike; Zdravica: Pripovedka od glažev-nate gore; Oženi se moj sin! Vrag go-ljufan; Nuna in pošteni vojak; Pripo-vedka o treh bratih; Delajmo za kršćan-sko omiko! — Toraj polna kopa zanimi-vega čitiva. Le škoda je, da gosp. pisatelj ima malo podpore ter mora vedno tožiti, da je kupčija slaba. „Koroške bukvice“ stanejo 1 gl. 20 kr. na leto ali 60 kr. za polu leta. Vsak posamezen snopič stane samo 10 kr. Naročnina se pošilja Fil. Ha-derlapu pisatelju v Celovcu.

Dunajska borza

1. oktobra

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gl. 83 75
Zlata renta	—	—	84 00
5% avstrijska renta	—	—	110 30
Delnice narodne banke	—	—	99 65
Kreditne delnice	—	—	921 —
London 10 lir sterlin	—	—	119 75
Francoški napoleondori	—	—	9 48
C. kr. cekini	—	—	5 67
Nemške marke	—	—	58 42 1/2

Absolviran osmošolec

z maturo išče instrukcij v predmetih sred-njih šol; pogoji ugodni. Natančnejše pove-naše uredništvo.

Razpis službe.

Pri podpisani okrajni bolniški bla-gajnici razpisuje se s 1. novembrom 1889. l. služba

zdravnika-kirurga.

Letna plača je 1000 gl., 400 gl. pavšala in slučajno tudi prosto stanovanje. Dokumentirane prošnje ulež naj se do dne 15. oktobra t. l. pri podpisani okrajni bolniški blagajnici z dokazom zvr-šivnih šol in zmožnosti slovenskega in laškega jezika.

Okrajna bolnišna blag. v Nabrežini,

dne 24. septembra 1889.

Podpredsednik: Persoglio.

Pristni logaški semenski

GRAH

pošilja v vrečah po 2 in 5 kg. proti poštmem povzetju 5—5

Franjo Arko

v Dolenjem Logatci

Logaški zgodnji grah znan je v obče kot najzgodnejša vrsta in jako rodovitna.

Osem svetinj.

Najboljše ročne harmonike

se 1., 2. in 3. vrstami tipk, orke-ster-harmonike z jeklenimi gla-sili in usnjatim mehkom, lastnega izdelka, kakor tudi glasbila vseh vrst: vijoline, citre, piščale, kla-rinete, trompete, lajne, orgljice z okretalom, ustne harmonike, okarine, lajnice, arstone, or-gljice za ptice, albumi z godbo, kozarce za pivo in vino, neceserje za dame z glasbilo itd. v tvornici harmonik

Ivana N. Trimmel-a

na Dunaji, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštne prosti!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerk-venih posod in orodja iz čistega srebra, kineš-kega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot monstranc, kelihov, svetilnic in svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsa-kega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

15 24 Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čt. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane.

24—19

Pošilja blago dobro spravljeno in poštne prosti!

Brnsko sukno

za elegantno jesensko ali zimsko obleko

v odrezkih po m. 3-10, to je 4 dunajske vatijske vsak kupon za

gl. 4.30 iz fine
gl. 7.75 iz finejše
gl. 10.50 iz jako fine
gold 12.40 iz najfinejše

pristine ovčje volne

Jakor tudi sukno za površnje suknje, češljano sukno, prepletano s a. l. poletno valjano sukno, sukno za livrje, tkanine iz n. l. katere se daje pr. d. fino in najfinejše črno sukno za salon obleve itd. itd. pošilja proti povzetju iznosa realna in s. l. idna, jako dobro poznana

tovarniška zaloga sukna

SIEGEL-IMHOF

v Brnu Brunn.

Izjava! Vsa kupci je dolg 3-10 m. in širok 136

cm., torej zadostuje popolnoma za kompletno obleko za gospode.

Tudi se daje kolikor metrov se želi Jamči se, da se odpošlje natanč o bl. go. no izbranim uzorcem.

Uzorec zastoj in franko. 2—20

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCNOTE: PER NAPOLEONI:

30% c. prev. di 5 g. ni 25% c. prev. di 20 g. ni

31% " " " " 12 " 3 " " " " 40 "

31% " " " " 4 mesi fissa 31% " " " " 3 mesi

31% " " " " 6 " 31% " " " " 6 "

Sulle lettere di versamento in circo-lazione andrà in vigore il nuovo tasso d'interesse a datare dal 13 e 20 Marzo a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbonando il 25% d'inter-esse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del me-desimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) Sincarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso di assegni, cam-biali o coupons, verso 1% d'prov-vigione.

c) Accorda ai propri committenti la fa-coltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4% e 5% della Banca Commerciale Unghere di Pest e le lettere di pegno 4% dell' i. r. priv. Banca Ipotecaria au-striaca di Vienna. 19—24

Trieste, 8 Marzo 1888.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gl., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gl. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gl., na 1/2 strani 8 gl., na 1/4 strani 5 gl. in na 1/8 strani 3 gl. Pri večih naro-čilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z 1. 1889. nastopil je „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edin veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V 1. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 212 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedel-skih, živinarskih, vinarskih in gozdarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katerega so postavili naročniki uredništva, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnjevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVALCA“ zastoj. „VRTNAR“ je prinesel 1. 1888. na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Barilo v „KMETOVALCU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gl., učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALCA“ zastoj. Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izšle številke

12—11